

หลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง
การศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพ

ชื่อหลักสูตร การปลูกผักสวนครัวในกระถาง
จำนวน ๓ ชั่วโมง

สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม
กระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

ด้วย สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม เป็นหน่วยที่ส่งเสริมการจัดฝึกอบรมด้านอาชีพ หลักสูตร วิชาการปลูกผักสวนครัวในกระถาง จำนวน ๓ ชั่วโมง รวมถึงการสนับสนุนประสานงานร่วมกับภาคีเครือข่ายในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการศึกษาอาชีพให้มีความทำสร้างรายได้ให้ตนเองและครอบครัว เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการดำเนินงานที่เน้นเรื่องการมีอาชีพเพื่อการมีงาน ทำมีรายได้ จึงได้คัดเลือกการปลูกผักสวนครัวในกระถาง มาจัดทำเป็นหลักสูตรเพื่อเผยแพร่ให้ประชาชนทั่วไปได้มีความรู้ ความเข้าใจ สามารถนำไปประกอบอาชีพต่อไป

ขอขอบคุณวิทยากร และคณะผู้ดำเนินการจัดการศึกษาต่อเนื่อง ที่ได้ร่วมพัฒนาหลักสูตร และจัดทำแผนการเรียนรู้รวมทั้งสื่อต่างๆ ให้สำเร็จไปด้วยดี และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าหลักสูตรเล่มนี้จะเป็นประโยชน์ต่อวิทยากรและผู้เรียนต่อไป

สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
ความเป็นมา	๑
จุดประสงค์การเรียนรู้	๑
ระยะเวลา	๑
เนื้อหาหลักสูตร	๑
การจัดการเรียนรู้	๒
สื่อการเรียนรู้	๒
การวัดและประเมินผล	๒
การจบหลักสูตร	๒
เอกสารหลักฐานการศึกษา	๒
การเทียบโอน	๒
โครงสร้างหลักสูตร	๓
แบบทดสอบก่อนเรียน	๗
ใบความรู้	๘
แบบประเมินผลงานผู้เรียน	๑๐
แบบทดสอบหลังเรียน	๑๑

หลักสูตร การปลูกผักสวนครัวในกระถาง

จำนวน ๓ ชั่วโมง

กลุ่มอาชีพ เกษตรกรรม

๑. ความเป็นมา

การปลูกผักสวนครัว เป็นอาชีพเกษตรกรรม ที่ทำได้ง่าย สำหรับบริโภคและจำหน่าย ในครัวเรือน และพื้นที่ว่างในบริเวณบ้าน หลากหลายชนิดไม่จำเป็นต้องหาซื้อมาจากท้องตลาดแต่สามารถปลูกเองที่บ้านได้ โดยกรรมวิธีการปลูกที่ไม่ยุ่งยากเรียกว่าผักสวนครัวปลูกง่ายโตเร็วได้ผลผลิตไวกินในครัวเรือนได้เป็นอย่างดี ภาระ ค่าใช้จ่ายได้อย่างต่อเนื่องแต่ไม่เหมาะจะปลูกค้าขายเพราะใช้บริเวณมาก ซึ่งการปลูกผักสวนครัวนั้น เพื่อสร้าง ภูมิคุ้มกัน ความพอประมาณ ความพอเพียง เน้นปลูกเพื่อกินเอง เหลือกก็จำหน่ายสร้างรายได้ต่อไป

๒. จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้อง ในเรื่องหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่ (การปลูกผักสวนครัวในกระถาง)
๒. เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้มีทักษะการประกอบอาชีพสร้างรายได้ในการปลูกผักสวนครัวในกระถางได้
๓. ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม และปลูกฝังปรับเปลี่ยนวิถีชีวิตให้อยู่บนพื้นฐานเศรษฐกิจพอเพียง

๓. กลุ่มเป้าหมาย

ประชาชนทั่วไป

๔. ระยะเวลา ระยะเวลาตลอดหลักสูตร จำนวน ๓ ชั่วโมง

๑. ภาคทฤษฎี จำนวน ๑.๓๐ ชั่วโมง
๒. ภาคปฏิบัติ จำนวน ๑.๓๐ ชั่วโมง

๕. เนื้อหาหลักสูตร

๑. ความสำคัญในการประกอบอาชีพการปลูกผักสวนครัวตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่ (การปลูกผักสวนครัวในกระถาง)
๒. พื้นที่การปลูกผักได้ดีควรเป็นพื้นที่ที่อยู่ใกล้แหล่งน้ำ
๓. ชนิดของพืชผักส่วนใหญ่มีความต้องการน้ำสูงโดยเฉพาะหน้าแล้งที่อากาศแห้งและอัตราการระเหยน้ำสูงกว่าฤดูอื่นๆ จำเป็นต้องมีน้ำเพียงพอเพื่อให้ผักสามารถเติบโตจนถึงฤดูการเก็บเกี่ยว
๔. ชนิดของพันธุ์ผักสวนครัวในกระถางที่ปลูกในพื้นที่ชุมชนที่เหมาะสมแก่การเพราะปลูก
๕. การเตรียมปลูกผัก และวัสดุอุปกรณ์ในการปลูกผักโดยใช้กระถาง
๖. วิธีการและขั้นตอนการปลูกผัก ของแต่ละพันธุ์ผักตามความเหมาะสม

๗. ระยะเวลาในการปลูกผักชนิดต่างๆ
๘. การคำนวณระยะเวลาในการเก็บเกี่ยวและการดูแลรักษาพืชผักที่ปลูกได้
๙. การเก็บผลผลิต
๑๐. การประชาสัมพันธ์และการจำหน่าย

๖.การจัดกระบวนการเรียนรู้

- การศึกษาข้อมูลจากเอกสาร/ภูมิปัญญา
- การศึกษาดูงานจากแหล่งเรียนรู้
- การแลกเปลี่ยนเรียนรู้
- การฝึกปฏิบัติจริง

๗.สื่อการเรียนรู้

ในกระบวนการจัดการเรียนรู้ใช้สื่อที่หลากหลายเช่นสื่อสิ่งพิมพ์สื่ออิเล็กทรอนิกส์สถานประกอบการ สื่อจริง และสื่อบุคคลในชุมชน

- ๑.วิทยากร/ ภูมิปัญญาท้องถิ่นให้ความรู้
- ๒.VCD / หนังสือ
- ๓.Internet
- ๔.ศึกษาดูงานจากกลุ่มอาชีพตัวอย่าง/แหล่งเรียนรู้

๘.การวัดและประเมินผล

- ๑.การประเมินความรู้ภาคทฤษฎีก่อนเรียนและหลังเรียน
- ๒.การประเมินผลงานก่อนเรียนจากการปฏิบัติได้ผลงานที่มีคุณภาพสามารถสร้างรายได้และจบ

หลักสูตร

๙.การจบหลักสูตร

- ๑.มีเวลาเรียน ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐
- ๒.มีผลการประเมินตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่าร้อยละ ๖๐
- ๓.มีผลงานที่มีคุณภาพ

๑๐.เอกสารหลักฐานการศึกษา

- ๑.หลักฐานการประเมินผล
- ๒.ทะเบียนคุมวุฒิบัตร
- ๓.วุฒิบัตรออกโดยสถานศึกษา

๑๑.การเทียบโอน

ผู้เรียนที่จบหลักสูตรนี้สามารถนำไปเทียบโอนผลการเรียนรู้กับหลักสูตรการศึกษานอกระบบ ระดับการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ๔๐ ชั่วโมง : ๑ หน่วยกิต

โครงสร้างหลักสูตร การปลูกผักสวนครัวในกระถาง

เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	การวัดและประเมินผล	ชั่วโมง	
						ทฤษฎี	ปฏิบัติ
๑. ช่องทางการประกอบอาชีพการปลูกผักสวนในกระถาง	๑.บอกความสำคัญ การเห็นช่องทางของการประกอบอาชีพการปลูกผักสวน ครัวในกระถาง ๒.บอกความเป็นไปได้ในการ ประกอบอาชีพได้ ๓.บอกและหาพื้นที่ปลูกที่เหมาะสมได้ ๔.บอกทิศทางการประกอบ อาชีพได้	๑.ความสำคัญในการประกอบอาชีพการปลูกผักสวนครัวตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่ โดยวิธีการ (การปลูกผักสวนครัวในกระถาง) ๒.พื้นที่การปลูกผักได้ดีควรเป็นพื้นที่ ที่อยู่ใกล้แหล่งน้ำ ๓.ชนิดของพืชผักส่วนใหญ่มีความต้องการน้ำสูง โดยเฉพาะหน้าแล้งที่อากาศแห้งและอัตราการระเหยน้ำ สูงกว่าฤดูอื่นๆ จำเป็นต้องมีน้ำเพียงพอเพื่อให้ผักสามารถ เติบโตจนถึงฤดูการเก็บเกี่ยว ๔. ชนิดของพันธุ์ผักสวนครัวที่สามารถใช้ปลูกในกระถาง	๑.๑ ผู้เรียนศึกษาข้อมูลจากเอกสารสื่ออิเล็กทรอนิกส์สื่อของจริงสื่อบุคคลในชุมชนเพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์และใช้ในการประกอบอาชีพที่มีความเป็นไปได้ในชุมชน ๑.๒ ผู้เรียนวิเคราะห์พื้นที่ที่เหมาะสมในการปลูกผักและสามารถเลือกประกอบอาชีพได้ในชุมชนจากข้อมูลต่างๆ ๑.๓ ผู้เรียนศึกษาดูงานในสถานที่กรณีศึกษาแหล่งเรียนรู้ ต่างๆในอาชีพที่ตัดสินใจเลือก ปลูกผักชนิดใด ๑.๔ ครูผู้เรียนและผู้รู้ร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับทิศทางการประกอบอาชีพการผักสวน ครัว ในกระถางในรูปแบบที่เหมาะสมกับตนเอง	๑ . สื่อ เอกสารประกอบการเรียนรู้ (หลักสูตรวิชาชีพการปลูกผักในกระถางพลาสติก) ๒. ภูมิปัญญาท้องถิ่น	๑. การทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียน ๒. ใบความรู้ ๓. การประเมินผลงานระหว่างเรียนจากการปฏิบัติ	๓๐ นาที	-

โครงสร้างหลักสูตร การปลูกผักสวนครัวในกระถาง

เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	การวัดและประเมินผล	ชั่วโมง	
						ทฤษฎี	ปฏิบัติ
๒. ทักษะการปลูกผักสวนครัวในกระถาง	๒.๑ สามารถเตรียมการปลูก ผักสวนครัวในกระถางได้ ๒.๒ สามารถเลือกเมล็ดพันธุ์พืชได้อย่างเหมาะสม	๒.๑ การเตรียมดินปลูกผัก ๒.๒ การเลือกเมล็ดพันธุ์ผัก และวัสดุ อุปกรณ์ในการ ปลูกผัก ๒.๓ วิธีเตรียมแปลงปลูกผักโดยใช้กระถาง ๒.๔ วิธีปลูกผัก ๒.๕ วิธีการและขั้นตอนการปลูกผัก ของแต่ละ พันธุ์ผัก ความเหมาะสม และระยะเวลาในการปลูกผักชนิดต่างๆ ๒.๖ วิธีการดูแลผักชนิดต่างๆ	๒.๑ ทบทวนความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับชนิดพันธุ์ผักที่จะปลูก ๒.๒ อภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ๒.๓ จัดผู้เรียนไปศึกษาดูงานใน แหล่งเรียนรู้ชุมชนพร้อมจด บันทึก ๒.๔ ดำเนินการจัดการเรียนรู้ และฝึกทักษะอาชีพตามหลักสูตรและตามแผนการเรียนรู้ ๒.๕ วิทยากรและผู้เรียนร่วมกันจัด กระบวนการเรียนรู้ ๒.๖ จดบันทึกผลการเรียนรู้ ๒.๗ ดำเนินการวัดและประเมินผลตามที่หลักสูตร ๒.๗ ผู้เรียนลงมือปฏิบัติจริง	๑ . สื่อเอกสารประกอบการเรียนรู้ (หลักสูตร วิชาซีพีการปลูก ผักในกระถาง) ๒. ภูมิปัญญา ท้องถิ่น	๑. การทดสอบก่อน เรียน-หลังเรียน ๒. กาประเมินผลงาน ระหว่างเรียนจากการ ปฏิบัติ		๑.๓๐ ชม.

โครงสร้างหลักสูตร การปลูกผักสวนครัวในกระถาง

เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	การวัดและประเมินผล	ชั่วโมง	
						ทฤษฎี	ปฏิบัติ
๓. การบริหารจัดการในการประกอบอาชีพการปลูกผักสวนครัวในกระถาง	๑.สามารถบริหารจัดการในการประกอบอาชีพการปลูกผัก สวนครัวในกระถางได้ ๒.สามารถควบคุมคุณภาพ ผลิตผักที่ปลูกได้อย่างเหมาะสม ๓.สามารถโฆษณาประชาสัมพันธ์การจัดจำหน่ายได้หลายช่องทาง	๑.การคำนวณระยะเวลา ในการเก็บเกี่ยวและการ ดูแลรักษาพืชผักที่ปลูกได้ ๒.การควบคุมมาตรฐานของผลผลิต ๓.การเก็บผลผลิต ๔.การประชาสัมพันธ์และช่องทางการจำหน่าย	๑. การบริหารจัดการการผลิต ให้ผู้เรียน -สำรวจและศึกษาพันธุ์ผักให้ เหมาะสมกับระยะเวลาปลูกและ การใช้ประโยชน์ของแหล่งทรัพยากรธรรมชาติต่าง ๆ ๒. การบริหารจัดการผลผลิต และการเก็บผลผลิตจากสถานการณ์ จริง	๑ . สื่อเอกสารประกอบการเรียนรู้(หลักสูตรวิชาชีพการปลูกผักในกระถาง) ๒. ภูมิปัญญาท้องถิ่น	๑. การทดสอบก่อน เรียน-หลังเรียน ๒. การประเมินผลงานระหว่างเรียนจากการ ปฏิบัติ	๑ ชม.	
รวม						๑.๓๐ น.	๑.๓๐ น
รวมทั้งหมด						๓ ชม.	

แบบทดสอบก่อนเรียน

1. ข้อใดคือความหมายของ “พืชผักสวนครัว”
  - ก. ผักที่ปลูกไว้เพื่อประดับบ้าน
  - ข. ผักที่ปลูกไว้เพื่อแจกเพื่อนบ้าน
  - ค. ผักที่ปลูกไว้เพื่อรับประทานในครัวเรือน
2. พืชชนิดใดที่นิยมเพาะต้นกล้าก่อนนำไปปลูกในกระถาง
  - ก. พริก
  - ข. ต้นหอม
  - ค. สะระแหน่
3. สถานที่ใดเหมาะสมกับการปลูกผักพืชสวนครัวในกระถางมากที่สุด
  - ก. มีร่มใหญ่จากต้นไม้ใหญ่
  - ข. อยู่ห่างไกลจากที่พักอาศัย
  - ค. ใกล้ที่ซักและแหล่งน้ำ
4. ดินที่เหมาะสมกับการปลูกพืชผักสวนครัว ควรมีลักษณะอย่างไร
  - ก. ดินที่กักเก็บน้ำได้ดี น้ำซึมผ่านได้ยาก
  - ข. ดินที่มีเนื้อดินร่วนซุย มีอินทรีย์วัตถุมาก
  - ค. ดินที่มีหน้าดินตื้น มีอินทรีย์วัตถุน้อย
5. เม็ดพันธุ์ผักลักษณะใดที่ควรคัดเลือกไว้ขยายพันธุ์
  - ก. เมล็ดที่อ่อนนุ่ม
  - ข. เมล็ดที่แก่จัด เนื้อแน่นแข็ง
  - ค. เมล็ดที่มีลักษณะเบา

เฉลยแบบทดสอบ

๑. ก
๒. ก
๓. ค
๔. ก
๕. ข

ใบความรู้

การปลูกพืชผักสวนครัวในกระถาง

๑) รู้จักพืชผักสวนครัว พืชผักสวนครัว หมายถึง พืชที่ปลูกเพื่อใช้ในการปรุงอาหาร ซึ่งสามารถแบ่งลักษณะการนำมาประกอบอาหารได้ ๔ ประเภท ดังนี้

๑. ใช้ผลเป็นอาหาร เช่น แตงกวา มะเขือเทศ พริกหวาน
๒. ใช้ใบและลำต้นเป็นอาหาร เช่น ผักกาดขาว ตำลึง ผักคะน้า สะระแหน่
๓. ใช้ดอกเป็นอาหาร เช่น กะหล่ำดอก ดอกแค บร็อคโคลี่
๔. ใช้หัวหรือรากที่อยู่ใต้ดินเป็นอาหาร เช่น หอมหัวใหญ่ แครอท กระเทียม ชিং

๒) การขยายพันธุ์พืชผักสวนครัว วิธีการขยายพันธุ์พืชผักสวนครัว มีหลายวิธีดังนี้

๑. การเพาะเมล็ด เป็นวิธีการนำเมล็ดพันธุ์พืชที่คัดเลือกพันธุ์แล้วมาหว่าน โรย หรือหยอดลงใน ภาชนะ ตะกร้าพลาสติกหรือ แปลงเพาะที่เตรียมไว้ซึ่งก่อนที่จะเพาะเมล็ด ต้องเตรียมดินโดยตากหญ้าหรือวัชพืชให้หมดตากดินไว้ประมาณ ๒-๓ วัน แล้วย่อยดินให้ร่วนซุย จากนั้นใส่ปุ๋ยคอกผสมให้เข้ากัน แล้วนำไปใส่ใน ภาชนะ หรือแปลงเพาะที่เตรียมไว้

๒. การแยกหน่อหรือหัว เป็นวิธีการขยายพันธุ์พืชที่นิยมทากันมาก เพราะจะทำให้พืชไม่กลายพันธุ์ สามารถทำได้รวดเร็ว และพืชเจริญเติบโตได้ดีกว่าเพาะเมล็ดพืชสวนครัว ที่ใช้หน่อหรือหัวขยายพันธุ์ เช่น หัวหอม กระเทียม ชিং ข่า การขยายพันธุ์พืชโดยการแยกหน่อหรือหัว เป็นวิธีการนำหน่อหรือหัวของพืชที่คัดเลือกแล้ว มาปลูก ลงในภาชนะ ตะกร้าพลาสติกหรือแปลงเพาะที่เตรียมดินไว้ จากนั้นกลบดินและกดให้แน่น รดน้ำให้ชื้น เพื่อให้พืชแทง หน่อได้ง่ายการปลูกพืชผักสวนครัว เมื่อพืชผักสวนครัวที่ปลูกเติบโตขึ้นสักระยะ เราต้องทำการย้ายต้นกล้าของพืชผักสวนครัวจาก ภาชนะกระบะเพาะ มาปลูกในกระถางที่เตรียมไว้ เพื่อให้พืชผักสวนครัวเจริญเติบโตต่อไป การย้ายต้นกล้าไป ปลูกในกระถาง มีขั้นตอนการปฏิบัติดังนี้

๑. เตรียมดินในกระถางปลูก และขุดหลุมให้ลึกพอสมควร
๒. ใช้ช้อนขุดปลูกย้ายต้นกล้าโดยมีดินติดรากมาด้วย
๓. จับปลายใบของต้นกล้าลงในหลุมที่เตรียมไว้แล้วเกลี่ยดินกลบจากนั้นกดดินรอบๆ โคนต้นให้แน่น
๔. รดน้ำให้ชุ่มทั้งแปลง และทำเพิงบังแดดจนกว่าต้นกล้าจะแข็งแรง

๓) การปลูกพืชผักสวนครัว เมื่อพืชผักสวนครัวที่ปลูกเติบโตขึ้นสักระยะ เราต้องทำการย้ายต้นกล้าของพืชผักสวนครัวจาก ภาชนะกระบะเพาะ มาปลูกในกระถางที่เตรียมไว้ เพื่อให้พืชผักสวนครัวเจริญเติบโตต่อไป การย้ายต้นกล้าไป ปลูกในกระถาง มีขั้นตอนการปฏิบัติดังนี้

๑. เตรียมดินในกระถางปลูก และขุดหลุมให้ลึกพอสมควร
๒. ใช้ช้อนขุดปลูกย้ายต้นกล้าโดยมีดินติดรากมาด้วย
๓. จับปลายใบของต้นกล้าลงในหลุมที่เตรียมไว้แล้วเกลี่ยดินกลบจากนั้นกดดินรอบๆ โคนต้นให้แน่น
๔. รดน้ำให้ชุ่มทั้งแปลง และทำเพิงบังแดดจนกว่าต้นกล้าจะแข็งแรง

๔) การบำรุงรักษาพืชผักสวนครัว

การบำรุงรักษาพืชผักสวนครัวอย่างสม่ำเสมอ จะทำให้พืชที่ปลูกไว้เจริญเติบโตและงอกงามได้ดี โดยมีหลักปฏิบัติดังนี้

๑. การรดน้ำควรรดน้ำในตอนเช้าและตอนเย็น โดยค่อยๆ รดน้ำให้ชุ่มชื้นแต่อย่าให้แฉะจนเกินไป เพราะจะทำให้รากเน่าได้
๒. การพรวนดิน ควรพรวนดินทุก ๆ ๗-๑๐ วัน โดยพรวนให้ทั่วทั้งตะกร้าพลาสติก และพรวนให้ลึกพอสมควร แต่ควรระวังอย่าให้ถูกราก เพราะอาจทำให้รากขาดได้
๓. การใส่ปุ๋ยควรเลือกใส่ปุ๋ยให้เหมาะสมกับพืชโดยโรยให้ทั่วทั้งตะกร้าพลาสติกปลูกในปริมาณที่พอเหมาะแล้ว รดน้ำให้ชุ่มชื้นหลังจากใส่ปุ๋ยแล้วทุกครั้ง
๔. การกำจัดวัชพืช และศัตรูพืช ขณะพรวนดินควรถอนหรือเก็บวัชพืชออกให้หมด และควรทายหญ้าในกระถางปลูกอยู่เสมอ

๕. การเก็บเกี่ยวพืชผักสวนครัว การเก็บเกี่ยวพืชผักสวนครัวจะทำเมื่อผักเจริญเติบโตเต็มที่ซึ่งมีข้อปฏิบัติ ดังนี้

๑. ควรเก็บเกี่ยวเกี่ยวผลผลิตตอนเช้าหรือตอนเย็น
๒. ควรใช้กรรไกรตัดกิ่งหรือมีดมีคมเก็บเกี่ยว เพราะจะทำให้พืชผักไม่ช้ำ
๓. หลังจากเก็บเกี่ยวผลผลิตแล้ว ควรนำพืชผักไปแช่น้ำหรือพรมน้ำ เพื่อป้องกันผักเหี่ยว

แบบประเมินผลงานผู้เรียน

ชื่อ – สกุล ชื่อ – สกุล.....

หลักสูตร..... กลุ่ม.....

คำชี้แจง : ให้วิทยากรประเมินผลงานของผู้เรียนตามหัวข้อที่กำหนดให้

ประเด็นที่ประเมิน	คะแนนประเมิน (๑๐ คะแนน)
๑. ความรู้ความเข้าใจเนื้อหาสาระ (๒๐ คะแนน)	
๑.๑ ทดสอบความรู้ความเข้าใจ	
๑.๒ สอบถามความรู้ความเข้าใจ	
๒. ทักษะการปฏิบัติ (๔๐ คะแนน)	
๒.๑ สังเกตการณ์ปฏิบัติในระหว่างการเรียนรู้การจัดกิจกรรม	
๒.๒ ประเมินโดยให้สาธิต	
๒.๓ แสดงขั้นตอนวิธีการปฏิบัติ	
๒.๔ ประเมินจากกระบวนการมีส่วนร่วม	
๓. คุณภาพผลงาน ผลการปฏิบัติ	
๓.๑ สังเกตผลงาน	
๓.๒ ตรวจสอบผลงาน	
๓.๓ มีความคิดสร้างสรรค์	
๓.๔ ผลการปฏิบัติว่าเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดหรือไม่	
รวมคะแนน (๑๐๐ คะแนน)	

หมายเหตุ การประเมินผลการจบหลักสูตรอาจดำเนินการได้ ดังนี้

- การประเมินระหว่างเรียน และเมื่อจบหลักสูตร
- ประเมินครั้งเดียวก่อนจบหลักสูตร

ทั้งนี้ เกณฑ์การจบหลักสูตร จะต้องได้คะแนนรวมไม่น้อยกว่าร้อยละ ๖๐ จึงจะผ่านเกณฑ์ การประเมิน

ลงชื่อ

(

วิทยากร

)

แบบทดสอบหลังเรียน

1. ข้อใดคือความหมายของ “พืชผักสวนครัว”
  - ก. ผักที่ปลูกไว้เพื่อประดับบ้าน
  - ข. ผักที่ปลูกไว้เพื่อแจกเพื่อนบ้าน
  - ค. ผักที่ปลูกไว้เพื่อรับประทานในครัวเรือน
2. พืชชนิดใดที่นิยมเพาะต้นกล้าก่อนนำไปปลูกในกระถาง
  - ก. พริก
  - ข. ต้นหอม
  - ค. สะระแหน่
3. สถานที่ใดเหมาะสมกับการปลูกผักพืชสวนครัวในกระถางมากที่สุด
  - ก. มีร่มใหญ่จากต้นไม้ใหญ่
  - ข. อยู่ห่างไกลจากที่พักอาศัย
  - ค. ใกล้ที่ซักและแหล่งน้ำ
4. ดินที่เหมาะสมกับการปลูกพืชผักสวนครัว ควรมีลักษณะอย่างไร
  - ก. ดินที่กักเก็บน้ำได้ดี น้ำซึมผ่านได้ยาก
  - ข. ดินที่มีเนื้อดินร่วนซุย มีอินทรีย์วัตถุมาก
  - ค. ดินที่มีหน้าดินตื้น มีอินทรีย์วัตถุน้อย
5. เม็ดพันธุ์ผักลักษณะใดที่ควรคัดเลือกไว้ขยายพันธุ์
  - ก. เมล็ดที่อ่อนนุ่ม
  - ข. เมล็ดที่แก่จัด เนื้อแน่นแข็ง
  - ค. เมล็ดที่มีลักษณะเบา

เฉลยแบบทดสอบ

- ๑.ก
- ๒.ก
- ๓.ค
- ๔.ก
- ๕.ข

